

Etikak argi egin diezaioke zaborren kudeaketari

Hondakinen kudeaketa aldatu beharrak piztu duen eztabaida beroan sistema batzuen eta besteen dohai eta kalteak alderatzerakoan sari mahairatzen dira irizpide teknikoak. Antonio Casado da Rochak proposatzen du etikatik ere begiratzea gaiari.

| PELLO ZUBIRIA KAMINO |

ANTONIO CASADO DA ROCHA (1970) filosofo eta ikerlariak Dilemata.net gunean plazaratu dituen hiru artikulutan landu du hondakinen kudeaketarako eredu ezberdinen eta etikaren arteko harremana. Euskaraz publikatutako *Esku Ezkerraz* poema liburuaz gain, gaztelaniaz etikaz eta desobedientziaz dauzka gutxienez beste hiru. Donostiako ospitalean batzorde etikoko kide izana da, eta gaur egun Euskal Herriko Unibertsitatean ari da Biologiaren Filosofia arloko ikerlanetan. *Etica y gestión de residuos* lana plazaratu du hiru ataletan.

Apirilaren 23ko datarekin Dilemata.net-en jarri duen artikuluari “*Etica y gestión de recursos (3): espacio y tiempo*” ipini dio izenburu (Etika eta baliabideen kudeaketa (3): espazioa eta denbora), azken esaldi honekin bukatzeko: “*Pero adelanto las conclusiones: creo que el PaP nos hace mejores, en el sentido de que nos hace ciudadanos que reciclan más y consumen de manera más consciente.*” Hemen eskainiko dugu euskaraturik artikulua zatirik handiena:

Etika eta baliabideen kudeaketa (3): espazioa eta denbora

*El Diario Vasco*k atzo ezagutarazi zuen Beraun auzoko (Errenteria, Gipuzkoa) bizilagunek zera erabaki zutela ohiko batzar baten “gai ordenatik kanpo”: uko egitea Atez Ateko Bilketari (AAB) eta auzokonpostatzeari, aldi berean sustatuz inguruan daukaten San Markoseko zaborregia

Donostiako ospitalean batzorde etikoko kide izana da Antonio Casado da Rocha; egun Biologiaren Filosofia arloan ari da ikerlanean EHU-n.

ixtea. Hondakinak bereizi behar ez baldin badira eta lurperatu ere ez, zer egingo da haiekin? Bost edo gutxiago edukiontzi (5E, 4E...) kolektiboen ohiko sistemak ezin du aski birziklatu errauste planta saihesteko adina, baina Beraungo auzotarrek ez dute eman iritzirik hura kokatzeko lekuaz. Ez dut uste hurbil nahiko dutenik, dozenaka urtez soportatu ondoren zaborregi batek dakartzan kirats eta arriskuak. Beharbada gehiengoak nahiko du, besterik gabe,

agintariek arazoa kendu diezaien begien aurretik, beste gaietan bezala. Baina gauza batzuk ez dira desagertuko guk gehiago haietan pentsatzen ez dugulako.

Hogeita hamar urtez bizi izan naiz Errenterian eta hamar baino gehiagok Hernanin, Gipuzkoan AAB ezartzen aitzindarietako izan den herrian, eta beraz ondo ezagutzen ditut aipatu hondakinen bilketa sistema biak (AAB vs. 4E), dauzkaten ondorioak bezala. Horien ezau-

ARGIA ARTXIBOA

NOTICIASDEGIPUZKOA.COM

Eskuinean, edukiontziak Usurbilen, atez atekoa jarri aurretik. Ezkerrean, plastikoaren bilketa pertsonalizatua Astigarragan.

gari nagusiak laburbilduko ditut, erabiltzailearen aldetik.

Edukiontzi kolektiboan sistema (4E):

- Erabiltzaileek bereizten dituzte –edo ez– hondakinak eta kalean dauden edukiontzi publikoetan lagatzen.
- Edukiontziak aldika husten dira baina ez dago modurik oker erabiltzea eragozteko.
- Erabiltzaile bakoitzak lagatzen du nahi duena nahi duenean.
- Birziklatze tasa gaur egun (Gipuzkoan): 35%

Edukiontzi pertsonalizatuen sistema (AAB)

- Erabiltzaileek bereizten dituzte hondakinak eta uzten dituzte etxe atarietan ipinitako edukiontzietan.
- Gauero biltzen dira era pertsonalizatuan eta soilik biltzen da ondo sailkatutako dagoena.
- Astean hirutan biltzen da hondakin organikoa, bi gautan ontziak, behin papera eta beste behin errefusa.
- Birziklatze tasa gaur egun (Gipuzkoan): 86%

Ez naiz sartuko kopuruetan gaiaren mami etikora jo nahi dudalako, horixe baita sarrerotan landu nahi dudana. Gainera, ez daukat motiborik birziklatze portzentajeak zalanztan jartzeko, nire esperientzia propioarekin bat datozelako: 4E sisteman gutxi gora behera nire hondakinaren %30 birziklatzen nuen eta AABrekin %90era hurbiltzen naiz.

Gaur nabarmendu nahi dudana da bi sistemak modu ezberdinean bizi dituztela erabiltzaileek. Erabiltzaileak modu ezberdinean hartzen du parte eta, ondorioz, modu ezberdinetan ulertzen ditu. –Esango dut, bide batez, erosotasunari dagokio–

Atez ateko bilketarekin erabiltzaileak denbora gehixeagoz hondakinekin elkarbizi behar duenez, hondakinak sortzeko garaian –erosterakoan batez ere– kontzienteago bihurtzen da

nez nik ez dudala ezberdintasun handirik nabaritu. Birziklatu nahi duenari Atez Atekoak ez dio beharitzen dagoeneko egiten ez duen ezer gehiagotara–. Ez baldin bada berdina “zaborra jaistea” AAB sisteman eta 5Eetakoan, diferentzia neurri batean datza norberak hondakinak kudeatzeko hartzen dituen espazioa eta denboran sistema bakoitzak daukan eraginean. Edukiontzi kolektiboan sisteman batek badauka dena batera jaitsi eta hurrengo gaua arte kontua ahaztea; Atez Ateko Bilketak eskatzen dio erabiltzaileari pixka bat gehiago planifikatzea eta hondakinekin denbora gehixeagoz elkarbizi behar duenez, hondakinak sortzeko garaian –erosterakoan batez ere– kontzienteago bihurtzen du.

Nire kolega Armando Menéndezek esan bezala, sarritan ingurumenaren etika identifikatzen da makro-

etikarekin, banaketa administratibo eta politikoen gainetik pertsona multzo handiei eragiten dieten gai globalak aztertzen dituenarekin. Sarrera hartan Armandok oroitarazten zuen hiru mailak –mikro, meso eta makro– direla garrantzizkoak eta defenditzen zuen mikrotik aztertzeko beharra, ingurumen gaiak hurbiltzeko eguneroko erabakietara. [Hondakinak kudeatzeko] bi sistemok ere eragin ezberdinak daukate hiru maila edo gune horietan, baina hurrengo baterako utziko dut. Hurrengo atalean alderatuko ditugu bi sistemak aurreko sarrera batean azaldu nuen marko kontzeptuala erabiliz. Baina aurreratu ditzaket emaitzak: Atez Ateko Bilketak hobek egiten gaitu, gehiago birziklatzen eta modu kontzienteagoan kontsumitzen duten herritar bihurtzen gaituelako. ■

LUAarkitektoak
 hirigintza
 hirigintza aholkularitza
 udal planak
 urbanizazioak
 periferazioak
 balorazioak
 etxebizitzaren proiektuak
 birgaitzeak
 barne diseinua...

Rio Arga Kalea 28, 31014 Iruña
 Tel 948 13 26 97
 lua@luark.com